

Prædiken til 3. søndag i fasten 15.03.20

Tekst: Joh 8,42-51

Vi kastes med dagens evangelium midt ind i en stridssamtale mellem nogle jøder og Jesus. Det foregår på tempelpladsen, får vi at vide i begyndelsen af kapitlet, hvor dagens tekst er taget fra. Og kapitlet ender også med at Jesus forlader tempelpladsen, hvor disse jøder tager sten op for at kaste dem på ham. Altså et dramatisk kapitel, der peger frem mod påsken. Jesus underviser, og mens han gør det, kommer nogle skriftkloge og farisæere med en kvinde grebet i ægteskabsbrud. Længere fremme i kapitlet fortælles, at Jesus taler til førnævnte jøder. Det fremgår ikke af teksten, om disse jøder er de samme som farisæerne og de skriftkloge, men det tror jeg ikke, da der står at de var kommet til tro på Jesus. Hvad der skal forstås ved, at de "var kommet til tro på ham", skal jeg vende tilbage til. På grundlag af den formulering kunne man jo tro, at alt var, som det skulle være, idyllisk og i orden. Men nej, nej. Det afstedkommer en regulært ordkrig mellem Jesus og disse jøder, der, som nævnt, er ved at ende i korporligheder. Jesus lægger ikke fingrene imellem. Det hele forekommer mig ret kryptisk, og jeg vil indrømme, at jeg har svært ved at trænge ind i evangeliestykket, og kapitlet, som det er taget fra. Lad mig prøve at fremlægge, hvad jeg er nået frem til. Før dagens afsnit taler Jesus til disse jøder om at være syndens træ. Det bliver man ved at gøre synden. Men trællen bliver ikke i

huset for evigt. Det gør Sønnen. Jøderne hævder, at de aldrig har været nogens trælle. (Hvad med slaveriet i Ægypten?) De er efterkommere af Abraham, til hvem vigtige løfter fra Gud blev givet. Abraham er deres stamfader. Jesus har også talt om sandheden (i bestemt form). Den skal jøderne lære at kende, og den skal sætte disse jøder fri. Jesus fremturer nu, at hvis Sønnen, altså han selv uden direkte at sige det, får gjort dem frie, så skal de være virkelig frie.

Jeg tolker vendingen om jøderne, der er kommet til tro på Jesus, således: Jøderne har forstået, måske gennem et af de tegn, Jesus har gjort, at han i en eller anden udstrækning er en gudsmænd. De anerkender, at han er udsendt af Gud. Men de anerkender *ikke*, at han er Sønnen, Guds søn. De anerkender ikke og vil ikke anerkende den identitet, Jesus tillægger sig selv. Disse jøder står på den lange tradition med Abraham fra GT. Det udtrykker de med sætningen: "Vores fader er Abraham." Ordet "jøder" får dermed en videre betydning end blot at være de konkrete jøder, Jesus diskuterer så heftigt med. "Jøder" betegner også den historie og tradition, som er jødernes.

Her kommer så en mand, Jesus, der hævder at have en viden om Gud og et forhold til Gud, der ikke kun bygger på jødernes historie og religiøse tradition. Han tilsidesætter ikke disse, om end han jo forholder sig kritisk til dele deraf. Men han hævder, at han med sig selv bibringer dem noget afgørende nyt. Jesus afslører for dem

i diskussionen en virkelighed om Gud, som de på ingen måde kan læse ud af historie og tradition, fordi den virkelighed sker i deres møde med ham lige her og nu. Striden skærpes. Jesus hævder, at han har sagt dem sandheden, som han har hørt af Gud. De ord kan eller vil de ikke høre. De hævder, at de er børn af Abraham, ja, af Gud. Jesus svarer, at hvis de var børn af Abraham, så ville de gøre hans gerninger, så ville de have hans tro, hans lydighed, hans venskab med Gud. Hvad der øjensynligt ikke præger deres liv. Og hvis de var børn af Gud, så ville de elske Jesus, for det er fra Gud, han er udgået og kommet. Jøderne optager det som en beskyldning for at være horebørn, så altså deres såkaldte fader ikke virkelig er deres fader. Diskussionen fortsætter og når sit klimaks med, at Jesus ligefrem anklager jøderne for at være Djævelens børn, altså børn af denne morder og løgnens fader, som det uddybes. Det er meget strenge ord, ja, det er nok de strengeste ord, Jesus har talt overhovedet. Jøderne giver igen; de påstår han er en samaritaner – dem jøderne så ned på, ja, at han endda er en dæmon.

Det korte af det lange er, at hele dette svære kapitel i Johannesevangeliet, forløber som én lang diskussion mellem Jesus og jøderne om, hvem han er. Den viser, at Jesus aldrig kan diskutere sig frem til sin identitet. Den endeløse debat afbrydes brat med, at Jesus fremsætter en ultrakort erklæring: "Jeg er! – hvortil han føjer "før Abraham blev født." Disse ord "Jeg er" er et ekko af Guds egen selvpræsentation for Moses ved den

brændende tornebusk: "Jeg er den, jeg er!" Moses får til opgave af Gud at gå og sige til israelitterne "Jeg Er har sendt mig til jer". (I konfirmander, bl.a. mine, der har set "Prinsen af Egypten", kan forhåbentlig nikke genkendende til denne del af historien om Moses.) Denne Guds selvpræsentation "Jeg er den, jeg er" bør forstås i betydningen: Jeg er den, jeg vil vise mig at være – i historiens løb. Det gjaldt om Gud i forbindelse med udvandringen af Ægypten. Men det gælder dermed også om Jesus på hans vej videre frem mod lidelse, kors, død og opstandelse.

Jesu sikre selvforståelse hæver sig over anklagerne mod ham for at være besat af en dæmon; den kommer til udtryk i dagens evangeliums slutreplik "Den, der holder fast ved *mit* ord skal aldrig i evighed se døden." Vi møder også Jesu sikre selvforståelse i formuleringen om Sønnen, der bliver i huset for evigt, som jeg før refererede til. Hele "set-up"-et foregår på tempelpladsen. Det er der en pointe i. Templet var jo Guds hus. Ikke blot konkret forstået som det fysiske tempel i Jerusalem. Men Guds hus – billedligt, åndeligt forstået – har en beboer mere end Gud: Sønnen – den menneskeblevne Jesus bebor også Guds hus – for evigt! Det gælder til dels også for dette gudshus – i det mindste kommer Sønnen på gæstevisit. Han er årsagen til det og dets begrundelse. Held for os, kristne på det jævne!